

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mahkumlara Uygulanacak Muameleye İlişkin Standart Asgari Kurallar, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Avrupa Hapishane Kuralları, AIHS, Anayasa ve yasalar mahpusların temel haklarını, işkence yasağını, mahpusların tutulma koşullarını, hapishane idarelerinin yetkilerinin sınırlarını belirlemektedir. Mahpuslara; ırk, dil, din, mezhep, cinsiyet, inanç, köken ve siyasi düşünceleri nedeniyle ayırım yapılamaz, zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz. Devlet, taraf olunan sözleşmeler ve yasalar gereği hapishanelerde işkencenin önlenmesi için gerekli tedbirleri almalıdır.

Ege Bölgesi ve Türkiye genelinde ceza infaz kurumlarında yaşanan hak ihlallerinin, işkence, tecrit ve kötü muamelelerin tespiti ve bunları önlemeye yönelik kalıcı çözümler üretilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddelerine göre Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Özgürlük İçin Hukukçular Derneği İzmir Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından İzmir Kadın, Şakran 1,2,3,4 Nolu T Tipi, Kırıklar 1,2 Nolu F Tipi, Menemen T Tipi Manisa T Tipi, Akhisar T Tipi, Balıkesir Kepsut L Tipi, Burhaniye T Tipi, Ödemiş T Tipi Ceza İnfaz Kurumlarında mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde tespit edilen hususlar rapor edilmiştir. Raporun amacının; işkence ve kötü muamele ile diğer insan hakları ihlallerinin önlenmesi, temel hak ve hürriyetlere ilişkin ihlallerin tespiti ve ihlallere ilişkin etkili soruşturma yürütülmesi, yetki ve sorumluluğu olan mercilerin ve kurumların bu ihlallerin sonlandırılmasına yönelik harekete geçmelerini sağlamak olduğu belirtilmiştir. Raporda şu bulgular tespit edilmiştir.

- Mahpusların maruz kaldığı hak ihlalleri artmıştır. İhlallerin başında işkence ve kötü muamele gelmektedir.
- Koşullarda yapılan aramalar baskın şeklinde gerçekleştirilmekte, mahpusların eşyaları dağıtılmakta, neye istinaden aramanın gerçekleştirildiği konusunda bilgi verilmemektedir. Aramalar kısa zaman sonra tekrar edilmektedir.
- Mahpuslar, hastane sevkleriyle ilgili sorunlar yaşamaktadır. Hastaneye gidiş gelişlerde ağız içi araması yapılmaktadır. İnsan onuruna aykırı şekilde yapılan aramalar nedeniyle hasta mahpuslar mümkün oldukça sevk istememektedir. Sevkler yapıldığında ise geç yapılmaktadır. Şakran 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda mahpus Abdulrezzak Şuyur'un hayatını kaybetmesi sağlığa erişim hakkının engellendiği örneklerden biridir. Sağlık hizmetinden yararlanamama sonucunda mahpusların yaşam hakkı ihlal edilmektedir.
- Mahpusların ailelerine yakın bir ceza infaz kurumuna sevk talepleri Adalet Bakanlığı tarafından onaylanmadığı gerekçesi ile reddedilmektedir.
- Mahpusların haberleşme özgürlüğü ihlal edilmektedir. Kürtçe yazılan ya da Kürtçe gönderilen mektuplar anlaşılmayan dil denilerek verilmemekte ve gönderilmemektedir. Türkçe yazılı mektuplar ise mahpusların eline geç ulaşmaktadır.
- Mahpusların gazete, kitap gibi yayınlardan faydalanmaları engellenmektedir. Birçok yayınevi, bayii ve kitapçıda satılan, resmi abonelik yaptırılan gazete ve basılı yayınların verilmemesi ifade ve haber alma özgürlüğünün ihlalidir.

- Açlık grevi yapmış mahpuslara disiplin cezası verilmektedir. İdare tarafından disiplin cezasının verilmesi için açlık grevine katılmış olmak yeterli görülmemekte ve otomatik disiplin süreçleri işletilmektedir.
- Mahpusların suya erişim hakları engellenmektedir. Yeterli su verilmemesi sağlık ve hijyen sorunları oluşturmaktadır. Kantinde fiyatlar fahiştir. Elektrik ücreti de yüksek gelmektedir.
- OHAL sürecinden bu yana sohbet , kültürel faaliyetler ve spor hakkı kısıtlanmıştır.
- Mahpuslar sorunlarına ve hak ihlallerine ilişkin idare ile iletişime geçememektedir. Yazılı başvurularına dahi yanıt alamamaktadır.
- 29.12.2020 tarihli 31349 sayılı resmi gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren, Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirmesine dair Yönetmelik doğrultusunda Koşullu Salıverme kararlarını yeniden bir cezalandırma yöntemi ve tehdit aracı olarak kullanmaktadır. Mahpusların koşullu salıverme tarihlerine bir iki gün kala olumsuz kararlar verilmektedir.
- Açık görüşün süresi kısıtlanmıştır.

Mahkumlara Uygulanacak Muameleye İlişkin Standart Asgari Kurallar, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Avrupa Hapishane Kuralları, AİHS, Anayasa ve yasalar mahpusların temel haklarını, işkence yasağını, mahpusların tutulma koşullarını, hapishane idarelerinin yetkilerinin sınırlarını belirlemektedir. Mahpuslara; ırk, dil, din, mezhep, cinsiyet, inanç, köken ve siyasi düşünceleri nedeniyle ayırım yapılamaz, zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz. Devlet, taraf olunan sözleşmeler ve yasalar gereği hapishanelerde işkencenin önlenmesi için gerekli tedbirleri almalıdır.

AİHS tanımlanan hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz hükmü gereği Ege Bölgesi ve Türkiye genelinde ceza infaz kurumlarında yaşanan hak ihlallerinin, işkence, tecrit ve kötü muamelelerin tespiti ve bunları önlemeye yönelik kalıcı çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmalıdır.

1	TULAY HATİMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Flanur
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nurul -
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Coluk
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Acar - Sait
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye 11
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ömer
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	Ayşe
12	MURAT SARISAÇ	VAN	Murat
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	ŞevİN
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bulbul
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	Nusret
19	DEBSİM DAĞ	DİYARBAKIR	D. Dağ
20	İMAM TAŞKIER	DİYARBAKIR	İmam